

פרשת בהר

שש שנים תזרע שדך (כה, ג)

גמ' ברכות (לה, ב) נחלקו ר' ישמעאל ורשב"י, ר' ישמעאל אומר הנהג בהן מנהג דרך ארץ, לחרוש בזמן חרישה ולזרוע בזרוע זריעה, ורשב"י אמר א"כ תורה מה תהא עליה, אלא בזמן שישראל עושין רצונו של מקום מלאכתן נעשית ע"י אחרים. ואמר אביי (שם) הרבה עשו כרשב"י ולא עלתה בידם, וכר' ישמעאל ועלתה בידם.

וכתב שם המהרש"א דודאי יש צדיקים גמורים שעשו כרשב"י ועלתה בידם, רק שלכלל ההמון אין מועיל דרך זו.

ויל"ע דלכאורה כל מי שמתחיל בדרך זו מיד הוא בגדר צדיק גמור, שהרי יגע בתורה ומוותר על פרנסתו, ובזה גופא נעשה צדיק גמור שצריך לזכות שמלאכתו תיעשה ע"י אחרים.

ובספר נפש החיים (ש"א פ"ב) כתב דגם לר' ישמעאל שמתיר לעסוק בדרך ארץ, מ"מ צריך שבזמן עסקו בד"א יעסוק בתורה, (ושם כתב דדי שחושב בד"ת, ויל"ע מפני מה לא אמר שצריך שיוציא ד"ת בפיו, שזהו ודאי דרגא יותר גדולה בלימוד התורה). ולכאורה מאחר דאף לר' ישמעאל צריך שלא יפרד רגע מלימוד התורה, ודאי שהוא בגדר צדיק גמור, ומעתה צריך להיות שיועיל לו גם לעשות כרשב"י, ואמאי לא עלתה בידן וצ"ע.

והנה התוס' בפסחים (נ, א) הביאו מהירו' שמקשה האיך מותר לישראל לעשות מלאכה, הרי ביום שמביא קרבן אסור לעשות מלאכה, וקרבן תמיד הוא קרבן של כל ישראל, ומשני דכיון שאמרה תורה ואספת דגנך, הרי דהותר איסור זה.

והנה לפמש"כ בנפה"ח הנ"ל שגם בזמן עסקו בד"א צריך הוא להרהר בת"ת, נפיק, דמי שלא יחשוב בד"ת מלבד עון ביטול תורה אף עובר על איסור עשיית מלאכה ביום שמביא קרבן, דהא מן הדין היה אסור לעשות מלאכה, וכל ההיתר הוא משום שגילתה תורה ואספת דגנך, וזה רק אם מהרהר בד"ת בינתים

מקור: רבי אהרן לייב שטיינמן שליט"א